

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradî Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad

ARAD, ANUL 54., No. 179.

1939. augusztus 10., csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

MIBE KERÜL..?

Sir Robert Kindersley, az Angol Bank egyik nagyteknitelyű igazgatója, riasztó cikkekben hivta fel hazája közvéleményének figyelmét arra a meglepő tapasztalatra, hogy a fegyverkezési költségek előteremtése miatt a brit világbirodalom nemcsak belső tőketartalékait veszi mindjobban fokozódó iramban igénybe, hanem lassanként feléli külföldi befektetéseit is. Azokat a külföldi befektetéseket, amelyek a világbirodalom gazdasági erejének tulajdonképeni hordozói.

Kindersley mindenekelőtt arra mutat rá, hogy Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok 1931-36. években 700 milliárd frank költséget vettek igénybe fegyverkezési célokra — a rendes állami költségvetési kereteken kívül. Ez a csillagászati szám azóta állandóan gyarapodik. Mindez nem jelent egyebet, minthogy a termelési célokra szánt nemzeti vagyon mind nagyobb részét vákkoztatják át természetlen fegyverekké.

Az igazi veszélyt azonban Kindersley abban látja, hogy mialatt Anglia 1935-ben 51 millió font sterling újabb befektetéseket eszközölt a külföldi államokban, ugyanakkor 81 millió fontnyi ilyen kihelyezést visszavont: felélt. A rákövetkező évben 61 millió fontnyi új külföldi kihelyezések mellett a megszüntetett, felhasznált külföldi befektetések összege 107 millió fontra rugott. A külföldi tőketartalékoknak ez a felemészítése az utóbbi három évben még jobban fokozódott s ezzel együtt gyengült a brit gazdaság világhegemoniája is.

A Népszövetség évről-évre összesítő kimutatásokat készít arról, hogy mit költenek az egyes államok fegyverkezésre. Természetesen, mivel több nagyhatalom nem teszi közzé erre vonatkozó adatait, ezek a kimutatások sem fogadhatók el véglegesenek.

A Népszövetség statisztikája azt állítja, hogy 1927-1931. között, tehát öt év alatt az alapul vett 64 államban összesen 20 és félmilliárd aranydollárt költöttek fegyverkezésre. Az évi átlag valamicskivel több négy milliárdnál. Ezzel szemben 1937-ben a fegyverkezési kiadások már 8 milliárd aranydollárra, 1938-ban pedig 9 és félmilliárdra ugrottak fel. Ebből 79 százalék a fegyverkezésben vezetők hatalomra esik, míg a fennmaradó 21 százalékon a többi 57 állam osztozkodott.

Az is kifejezésre jut ezekben a számokban, hogy a kisebb államok mennyire súlytalanok abban a lélegzetelállító versenyben, amely a felfegyverkezésért folyik.

Valahogy úgy vagyunk, hogy ezeket a hatalmas összegeket nem tudjuk érzékelni. Nincs mértekünk, amellyel a számjegyek képzeletbeli fogalmát a gyakorlati életben megszokott arányhoz alkalmazzuk.

Ha például azt mondjuk, hogy a nagyhatalmak 1927-től mindmáig több, mint 50 milliárd aranydollárt költöttek fegyverkezésre, a következő félórán ez a szám kiesik az emlékezetünkéből. T. Thomas J. Watson, a nemzetközi kereskedelmi kamara tisztviselője most arról írt tanulmányt, hogy mit is jelent a gyakorlatban ötvenmilliárd papírdóllár.

A tanulmány szerint ebből az összegből a következő terveket lehetett volna megvalósítani: 2350 millió dollárért villanyvilágítással lehetett volna ellátni az USA 94 millió falusi gazdaságát.

7645 millió dollárral vissza lehetett volna fizetni az USA ingatlanokat terhelő összes jelzálogtartozásokat.

2875 millió dollárral kereken hatmillió farmot lehetett volna furdoszobával felszerelni.

Másfélmilliárd dollárral meg lehetett volna készíteni az USA népművelési célokra szolgáló összes alapjait.

3 milliárd dollárból kifutotta volna annak a

Ismét Danzig került a világpolitika érdeklődésének középpontjába

Szeptemberre várják a német-lengyel válság elintézését

Békét hangoztatnak a vezető politikusok, mégis háborúra készül a világ

Danzig. Förster danzigi körzetvezető, aki feleségével együtt Hitler vendége volt a berchtesgadeni Berghoff palotában, ma repülőgéppel visszaérkezett Danzigba.

Az angol lapok értesülése szerint Hitler összehívta Berchtesgadenbe Keitel, Halter és Brauchitsch tábornokokat, akikkel valószínűleg a Förster által ismertetett danzigi helyzetet beszélt meg.

A berlini Lokalanzeiger azt jelenti, hogy Danzig municions kikötőjében, a lengyelek kezében levő Vesterben a lengyel katonaság drótsövényeket feszített ki. A Visztula jobbpartján a lengyelek nagy katonai erődítményeket építenek. A Lokalanzeiger megállapítja, hogy ez az eljárás alkalmas arra, hogy a legkomolyabb bizalmatlanságot idézze fel.

Förster berchtesgadeni tárgyalásai

Berlin. Förster danzigi körzetvezető berchtesgadeni utjának rendkívül fontosságot tulajdonítanak. A körzetvezető tegnap délután is hosszabb tanácskozást folytatott a német kancellárral és úgy tudják, hogy Förster Hitler díplomáciai támogatását kérte a danzigi szenátusnak azon akciójához, hogy a jövőben Danzig szabadváros külügyeit ne Lengyelország irányítsa, hanem Németország vegye át a kül-

ügyek vezetését. A berchtesgadeni tárgyalások befejezése után minden valószínűség szerint kommuniké adnak ki, de az is lehetséges, hogy maga a kancellár intéz kiáltványt a danzigiakhoz. A körzetvezető a jövő hét folyamán tér vissza Danzigba és közölni fogja a szenátussal a német kormány álláspontját. A danzigi kérdés elintézését szeptember hónapban várják és úgy hirdetik, hogy eddig az ideig a főbiztos elfogja hagyni helyét.

Lengyel légharító ütegek rálöttek egy német utasszállító repülőgépre

Varsó. A Havas sajtóiroda újabb közleményben foglalkozik a danzigi szenátus hétfői, a lengyel kormányhoz intézett válaszigyzékével. Megállapítja, hogy a válaszigyzék pontos szövege nem ismeretes s valószínűleg nem is kerül nyilvánosságra. Egy dolog bizonyos: további intézkedésig az összes lengyel vámhivatalnok helyükön maradnak és folytathatják az ellenőrzést a szabadváros és Keletporoszország közötti áruforgalom, valamint a Lengyelországba irányuló danzigi kivitel felett.

A jegyzék után — állapítja meg a Havas — a helyzet lényegében nem változott s mindkét fél megmaradt álláspontja mellett. A danzigi hatóságok továbbra is azt kívánják, hogy száltsák le a lengyel vámfelügyelők létszámát.

Egy Keletporoszország felől jövő német utasszállító repülőgépre Gdynia közelében a len-

gyel légharító ütegek rálöttek. A gép nyilván elvesztette a tájékozódást. A golyók nem találta s a repülőgép folytathatta útját.

Danzig. (United Press.) Az a lengyel jegyzék, amelyet tegnap a danzigi szenátusnak átnyújtottak és amely szerint Lengyelország állandó ismét megnyitni határait az „Amada Unida” danzigi margarinárügyvár készítményei előtt, ha a danzigi szenátus a lengyel vámtisztviselők jogait ismét visszahelyezi, a konfliktus elintézését könnyebbé teszi. Hivatalos helyről ugyan még nem történt állásfoglalás a jegyzék ügyében, de nemzetközi szocialista körök véleménye szerint a kibátások kedvezőek a konfliktus kiküszöbölését illetően. Azt is hangsúlyozzák, hogy a lengyel jegyzék mit sem tartalmaz arra a danzigi tiltakozásra vonatkozóan, amelyet heringszállítások ügyében intéztek.

költsége, hogy az USA minden kerületében négy-négy tanterületet építsenek, egyenként negyedszáz millió dolláros költséggel.

Másik három milliárd dollár elegendő lett volna ahhoz, hogy minden kerületben repülőteret létesítsenek, egyenként egymillió dolláros költséggel.

5 milliárd dollárból teljesen fedezni lehetett volna a homokos és a vízáradásos területek megmentését.

Kereken ötmilliárd dollárból olyan alapot lehetett volna teremteni, melynek 3 százalékos jövedelmezősége az USA minden vak és süket polgára számára fejenként és havonta száz dollár eltartást biztosítana.

Félmilliárd dollárból még egy Panama-csatornát lehetett volna készíteni.

18 és félmilliárd dollárból meg lehetett volna készíteni azokat az anyagi alapokat, amelyeket 1932. és 1938. között az USA gazdasági talpraállítására és a munkanélküliség leküzdésére fordítottak, s végül

718 millió dollárból olyan alapot lehetett volna teremteni amely évi 2 százalékos jövedelmezőséget számítva, fedezné a Népszövetség és a nemzetközi bírói fórumok, illetve egy olyan nemzetközi szervezetnek az egész költségvetését, amelynek feladatát a világbéke megteremtése és megővése képezné.

És mindez a sok egyszerű terv mellett volna abból az ötvenmilliárd papírdollárból, amibe az Egyesült Államoknak a fegyverkezés a világháborútól mindmáig belekerült.

Ez az összeg pedig még mindig elmarad ama másik ötvenmilliárd aranydollár mögött, amelyet 1927-től 1938.ig a világ államai a Népszövetségnek hivatalos bevallásra alapított statisztikája szerint fegyverkezésre költöttek.

Mindebből tehát önként következik, hogy mennyire drága mulatság is lenne egy új háború, melynek molochja pusztító gyomrába nyelné a dollárok aranymilliárdjait. Tessék kalkulációt csinálni s aztán felvetni a kérdést: háj érdemes...?

Mussolini elismerése az olasz hadseregnek

Rómából jelentik: Az olaszországi hadgyakorlatokat ünnepélyesen szerdán fejezték be. A tényleges gyakorlatok már hétfőn véget értek. Szerdán Torinóban a hadgyakorlaton résztvevő csapatok díszmenetben vonultak el Victor Emánuel király és császár, valamint a Duce előtt. A hadgyakorlatokról kiadott hivatalos jelentés szerint a védelmet ellátó „kék” csapatoknak sikerült megállítaniuk és áttörniük az ellenfél jelentő „vörös” csapatok támadását és rendkívül gyors hadmozdulattal megverték az ellenséges jobbszárnyat. A „kék” a „vörösek” teljesen bekerítették. A hadgyakorlatok tehát a védelmet ellátó csapatok teljes sikerével zárultak le.

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök a hadgyakorlatok befejeztével napiparancsot intézett az olasz hadsereghez. A fascista korszak tizenhetedik évének nagygyakorlata — állapítja meg a napiparancs, — a résztvevő egységeknek öfelseje a király és császár előtt történt felvonásával véget ért. Ezután a legteljesebb elismerését fejezte ki a katonai vezetők és a legénység kiváló teljesítményeiért.

Különben Mussolini miniszterelnök ma kihallgatáson fogadta az etiopiai alkirályt és tanácskozott vele a birodalom katonai védelme kérdésében.

Ujabb angol kölcsönt kap Románia

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint Tilea londoni román követ tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott Halifax angol külügyminiszterrel. A tanácskozás során olyan kérdések kerültek szóba, amelyekről Tilea személyesen fog beszámolni Gafencu külügyminiszter-

nek és ebből a célból tegnap hazautazott Bucurestibe. Az angol kormány ugyanis, hir szerint, — újabb kölcsönt szándékszik nyújtani Romániának azon az öt és fél millió fontos kölcsönön kívül, amit az egyezményben biztosított. Tilea előreláthatóan csak augusztus közepén tér vissza állomáshelyére.

Nincs döntés a távolkeleti válságban

Tokió. Az United Press tokiói tudósítója szerint nyíltan beszélnek, hogy az ugynevezett szűkebb minisztertanács, amelyen mindössze öt miniszter vett részt, tegnap foglalkozott a tengelyhez való csatlakozás kérdésével.

A minisztertanács az öt miniszter közül négy megmaradt azon az állásponton, hogy Japán ne kössön szövetséget a tengelyhatalmakkal.

A szűkebb minisztertanács nem hozott döntést semmiféle tekintetben.

A Reuter távirati iroda azt jelenti, hogy a keddi esti minisztertanács

Itagaki hadügyminiszter rendkívül éles hangon követelte az európai probléma megoldását.

A miniszterelnök 48 órai haladékot kért. mielőtt az ügyben a kormány végleges álláspontot foglalna el.

London. A Havas iroda jelentése szerint beérkeztek a francia és amerikai kormányok válasza azokra az angol jegyzékekre, amelyeket a távolkeleti ezüstletetekkel kapcsolatban az angol kormány Párishoz és Washingtonhoz intézett. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a tokiói angol követ a legrovidebb időn belül megkapja a vonatkozó újabb utasításokat.

Párisból jelenti a Havas iroda, hogy a francia kormány az angol jegyzékre a tiencsini kínai ezüstkészleteket illetően azt válaszolta, hogy a francia érdekek teljesen azonosak az angol érdekekkel és Páris ugyanazt az álláspontot foglalja el ebben a kérdésben, mint London. Ugy tudják, hogy a francia kormány állásfoglalásáról Tokiót is értesítette.

Mit jelent a német-magyar-lengyel kérdés?

London. Nagy feltűnést keltett tegnap az egész európai diplomáciában az a londoni hír, amit mi is közöltünk a Reuter-ügynökség jelentése alapján s amely úgy szólt, hogy a Moszkvából visszatérő William Strang, az angol külügyi hivatal közép-európai szakértője új megbízást kap Halifax külügyminisztertől és ez a megbízás „a lengyel, magyar és német kérdés békés mederbe való terelése és kölcsönös megelégedésre való megoldása” lenne. Ebben a fogalmazásban a Reuter jelentése meglehetősen homályos és kellő felvilágosításokra szorul.

Halifax lord az angol kormány külügyi bizottságában augusztus 1-én tartotta meg felvilágosító expozéját a közép- és kelet-európai helyzet pillanatnyi állásáról. Ez az expozé az angol külügyi hivatal környezetéből nem sugárzott nyilvánosságra azzal a hatóerővel, amit megérdemelt volna. Ezekben a közelmúlt napokban ugyanis a Danzig körüli izgalmak jóformán kizárólagosan a szabadvárosra korlátozták a közfigyelmet.

Mialatt a közvélemény figyelme — szól Halifax expozéjának idevonatkozó része —, ugyszólván kizárólagosan a danzigi szabadváros területére irányul. Németország híhetetlen nagy számban árasztotta el ügynökeivel Szlovákiát. Azonkívül Németország fel akarja kínálni Szlovákiát Magyarországnak annak el-

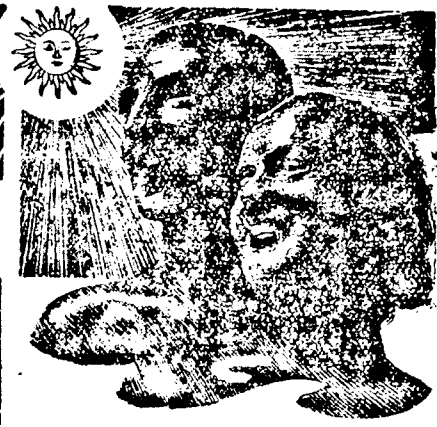
lenében, ha Magyarország bizonyos tekintetben német ellenőrzésnek veti alá magát. Ez az ellenőrzés arra vonatkoznék, hogy Magyarország területén a német csapatok szabadon közlekedhessenek a lengyel és román határig.

Ehhez a kijelentéshez hozzáfűzte Halifax lord, hogy a német terv stratégiai horderejét a legutolsó civil ember is könnyen felérheti észszel. E terv célja az volna, hogy a német csapatoknak Magyarország részéről történő befogadása egyrészt délről is bekerített helyzetbe hozná Lengyelországot, másrészt igen megnéhezítené azt, hogy Románia Lengyelország esetleges megtámadása esetén könnyű szerrel siethessen Lengyelország védelmére.

Összevetve tehát a Strang új megbízásáról kapott híreket Halifax külpolitikai expozéjával, nem nehéz kitalálni, hogy az angol kormány oly tárgyalások bevezetésével kívánja közép-európai szakértőjét megbízni, amely ennek a legújabb német tervnek az útját keszteszné.

Brauchitsch német vezérezredes nagy beszédet mond

Berlinből jelentik: Az Angriff jelenti, hogy Brauchitsch vezérezredes holnap Düsseldorfban, az ottani vasművekben beszédet mond a munkásokhoz. A német rádió közvetíti a beszédet és ez idő alatt a német hadsereg valamennyi felszerelését üzeme szünetelni fog.

Csütörtök délben indul a budapesti sportvonat

Négy különvonat halad át csütörtökön az aradi állomáson és szállítja a magyar fővárosba a társasutazás résztvevőit

Augusztus 10-én, csütörtökön indulnak utnak a budapesti társasutazás résztvevői, akik számszerint mintegy háromezren Erdély minden részéből utaznak a magyar fővárosba. Négy különvonat indul: Bucurestiből, Temesvárról, Szatmárról és Marosvásárhelyről. A **bucuresti-i különvonathoz kapcsolják a brassói és aradi utasok vasuti kocsiját**, a szatmári különvonathoz a nagyváradi utasok és a Marosvásárhelyről induló különvonathoz a kolozsvári utasok csatlakoznak.

A Budapestre induló különvonatok kivétel nélkül Aradon keresztül Kürtösön hagyják el a határt.

Délben 12 órakor indul az aradi állomásról Bucuresti—Brassó—Arad különvonata, amely összesen 10 vasuti kocsiból áll: 1 bucuresti-i, 4 brassói és 5 aradi.

A temesvári külön-szerelvény, amely öt vasuti kocsi, délelőtt tíz óra tájban az aradi állomásról indul.

A szatmár—váradi különvonat, amely 7 vasuti kocsi, délután négy óra körül indul az aradi állomásról.

Marosvásárhely—Kolozsvár utasait szállító külön-szerelvény — összesen 8 vasuti kocsi, — délután fél hatkor indul Aradról.

Az utasok kivétel nélkül nvolcvan pengő még aznap, 18.30 perckor érkeznek meg ként.

Az utazás megszakítható mindenütt, ahol a vonat megáll. Békéscsabán és Szolnokon stb. Az erdélyi különvonatok Budapesten a Nyugati-pályaudvarra futnak be délután 17.30 perckor. Visszaindulás augusztus 16-án, szerdán ugyancsak a Nyugati-pályaudvarról délelőtt 11 órakor. **A budapesti különvonat utasai még aznap, 18.30 perckor érkeznek meg Aradra.**

A vonatok érkezését itt az aradi állomáson minden valószínűség szerint sokan várják majd, hogy a különböző városokból érkező útutazó ismerősöket üdvözölhessék!

Ui rendelet:

Tilos a tanulókat vallási kérdésekben befolyásolni

Bucuresti. A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben felhívja a tanítókat és a tanárokat, hogy vallási kérdésekben tilos a tanulókra befolyást gyakorolni. A tanulókat nem lehet olyan vallás szertartásain való részvételre kényszeríteni, amelyhez nem tartoznak, csupán az a kötelességük, hogy az államvallással szemben tiszteletteljes magatartást tanúsítsanak.

A nemzetnevelésügyi miniszter ismételt elrendelte hogy a tanuló ifjuság egyenruhát vagy strajer-ruhát viseljen.

URANIA Tel.: 12—32. Francia világaláger!
Szenvedélyek... zsarolás... büntény!
„Kételtű ember”
Egy férfi, aki elvesztette emlékező-éhségét.
Charles Vané, Jules Berry, Tania Fedor.
3-kor Stan és Bran, 5, 7.15, 9.30.

Nem sikerült kézre keríteni a bombavető ir terroristákat

London. Bármilyen furcsán hangzik, Angliát egyelőre nem a külpolitikai bonyodalmak aggasztják, hanem a belső fejlemények. Az ir forradalmi hadsereg eddigi működése, főként jósikertű bombamerényletei, megrendítették a nagy tömeg biztonságérzetét.

Tiensin nagyon messze van, a danzigi kérdésben is kitalál majd valamit az öreg Chamberlain, de ezek a kellemetlen írek, napról napra itt ólálkodnak, bő felöltőjük alá rejtett bombáikkal a házuk előtt. Így vagy ehhez hasonló módon gondolkodik az angol átlagember. Közben minden közmondásos hidegvérre ellenére igen kényelmetlenül érzi magát.

Beszéljünk őszintén, nem valami tulságosan kellemes állapot az, ha az ember nem mer nyugodt lélekkel átmenni egy hidon, vagy messziről kikerülni a fontosabb középületeket, — mert ki tudja, hátha pont akkor repül a levegőbe.

1

Kétségtelen, hogy az ir terroristáknak az a végső céljuk, hogy általános bizonytalanságot keltsenek. Ebből a szempontból igen ügyesen választották ki azokat a helyeket, ahová időre rögzített bombáikat elhelyezték. Köztudomású, hogy Londonban s a nagyobb városokban a kenyereket keresők nagyobb része kint lakik a külső negyedekben. Így többszáz ezer, sőt millió ember kénytelen vonaton és földalatti villamoson utazni, napjában legalább is kétszer. Nos, az ir merénylők ezeket a tömegszármű vasutvonalakat szemelték ki merényleteikre. Legtöbbször a ruhatárakban helyezték el bombáikat. Ezeknek a merényleteknek aránylag kevés halálos, vagy súlyosan sebesült áldozatuk volt. A bombák rendszerint oly időben robbantak, amikor kevés utas tartózkodott az állomások előcsarnokaiban, vagy ruhatáraiban.

Csupán a legutolsó bombamerényletnek voltak halálos áldozatai, amely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy úgy az alsó, mint a felsőház szinte órák leforgása alatt szavazott meg olyan törvényt amelyet rendes körülmények között semilyen kor-

mány sem mert volna még előterjeszteni sem.

A rendőrség olyan különleges jogokat kapott a házkutatás és a letartóztatás terén, amilyenekkel ezelőtt még feltételezni is képtelenség lett volna.

2

Minden túlzás nélkül megállapítható, hogy az ir bombák eddig a legnagyobb részt az angol személyi jogokon ütötték. Mindezt pedig színezés nélkül nyelték le, mert szép dolog a szabadság, de a biztonság ugyilátszik mégis értékesebb.

Most kíváncsian tekintenek, az új törvény gyakorlati megvalósítása elé. Egyelőre az az eredmény, hogy azok az írek, akiknek a legkevesebb közül volt az eddigi merényletekhez, villámgyorsasággal hagyják el Anglia területét. Néhány ir forradalmi gárdistát — a törvény alapján, — már kiutasítottak az angol területről. De ezek nem olyan fontos személyek. Az igazi vezetőket még mindig homály takarja.

Ezt a kiutasított írek nem is tagadják Angol újságírók elkísérték a hajón az első hat kiutasított embert, akik mosolyogva biztosították őket, hogy a jelenlegi törvény semmit sem használ az ir forradalmi gárda ellen.

— A merényleteknek csak úgy lehetne véget vetni, ha teljesítik az ir nemzet kívánságait, — mondofta többek között az egyik kiutasított ir terrorista. — Az írek most tömegesen hagyják el Angliát, de biztosítom önöket, hogy akiktől rettegetek, azok ojt maradtak.

— Mi jól be vagyunk szervezve, s főleg titoktartók vagyunk... A halálos ítélettől sem félünk.

Ilyenképpen látja az egyik kiutasított ir terrorista a helyzetet.

3

Egyébként a törvény életbelépése óta még nem volt merénylet. Az angol rendőrség most kettőzött figyelemmel vigyáz minden középületre, valamint hivatalos személyre, akiket joggal lehet féltetni az írek bosszujától. Ezek közé tartozik elsősorban Sir Samuel Hoare belügyminiszter, aki a törvény megszavazása után harminc percre még azon éj folyamán harminc embert kiutasított Angliából. Hoare minden lépését detektívek figyelik. Nincs egy percig se őrizet nélkül.

A legnagyobb feltűnést mégis az az óvintézkedés keltette, amelyet a rendőrség az angol királyi pár elutazásánál tett. Minden utast, aki a pályaudvarra jött, leigazoltattak. A gyanúsabbakat pedig megmozták. Erre eddig nem volt példa. Ugyanakkor a pályaudvar egy másik vágányán befutott az irországi vonat. Ezeket az utasokat teljes háromnegyed óráig nem engedték kiszállni.

Az angliai ir merényletek miatt a legkellemetlenebb helyzetbe maga az ir kormány került. Magasabb politikai szempontból jó képet kell vágnia az angol intézkedésekhez. Nemzeti szempontból pedig az egész ir közvélemény a forradalmi hadsereggel szimpatizál. Ir hivatalos helyen ki is jelentették, hogy azoknak az ir terroristáknak, akiket Angliából kiutasítottak, mindaddig nem történik semmi bajuk, — amíg csendben maradnak.

Az aradi Magyar Népközösség

eredményes szervezőmunkája

A Magyar Népközösség aradi tagozatának kerületeiben már eddig is eredménnyel folyik a szervező munka. Mindenki, aki eddig elmulasztotta a Népközösségbe való belépését, sietve tesz eleget ennek, mert ebben a közösségben mindenkinek, aki magát magyarnak vallja, ott a helye. Minth köztudomású, a városi kerületekre osztotta a Népközösség. Ezek a kerületek különbözőnek a hivatalos kerületi beosztástól, mert például a második kerületet, mely a legnépesebb, a és b) kerületekre osztották. Itt különben a II. b) kerületben, melynek kerületi vezetője Jombart Lajos nyugalmazott huszárezredes, igen előhaladott a szervező munka úgy, hogy augusztus 14-re már kerületi gyűlést hívtak össze az Iparos Otthonban. Ugyanezen a napon délelőtt a Népközösség szűkebb vezetősége ül össze tanácskozássra és este kilenc órakor tartják meg a kerületi gyűlést, amelyet Jombart Lajos elnököl majd, de amelyen természetesen részt vesz dr. Parecz Béla is.

Az V. kerületben Ségában is hatalmas munka folyik, a közgyűlést előreláthatólag augusztus 27-én tartják meg a Katona János Sft. Ilie-ucca 9 szám alatti vendéglőjében. Itt Dániel Péter földbirtokos kerületi vezető elnököl.

Ugyancsak augusztus 27-én ugynevezett tízleies propaganda-vacsorát rendez a Népközösség a Dragomir-vendéglőben a Brancoveanu-uccában. A VII. és VIII. kerületben is előrehaladás észlelhető. Az utóbbi kerület, a Mosóczy-telep, vezetője Bérczi Sándor vasesztérgályos, aki lelkes buzgalommal szervezi a telepiekét. A III. kerületben Juhász Attila irányítja a szervező munkát. Az új-aradi, zsigmondházi és kisszenfmiklósi kerületek vezetője, — a legfiatalabb kerületi vezető — Both Ottó nagy szorgalommal már eddig is kitűnő eredményeket mutathat fel.

Ha a szervezőmunka bevégeződik, minden kerület megtartja közgyűlését. Ezeket a közgyűléseket választják be a Népközösség vezetőségébe a kiküldötteket. Minden kerületben száz-száz népközösségi tag egy-egy kiküldöttet választ.

A Népközösségben munkát vállalt férfiak fardagságot nem ismerve, váll-váll mellett dolgoznak a kitűzött cél érdekében, hogy a magyarságot, mint egy család, a Népközösségbe tömörítsék és a már eddigi teljesítmény is azt látszik bizonyítani, hogy ez a munka a várakozásnak megfelelőleg sikerül.

A kerületenként folyó szervező munkával egyidejűleg a Népközösség központi irodája is nagyon fontos és hézagpótló tevékenységet fejt ki, mert ebben a központi irodában nyit felvilágosítást mindenki, aki ügyes-bajos dolgával a Népközösséghez fordul. Itt Revilák János titkár áll mindenkinek készségesen rendelkezésére és a gyakorlat, hozzáértő tisztviselő a legnagyobb lelkiismeretességgel ad tanácsot és mutatja meg mindenkinek a helyes utat, ügye elintézése érdekében. Az utóbbi napokban különösen forgalmas az iroda, az állampolgársági utólagos jelentésekkel kapcsolatos számos tudnivalóért fordulnak a Népközösséghez és Revilák János titkár fáradhatatlanul, szakértelemmel intézi el a hozzáfutók kívánságait.

Lelőttek a fegyőrök Brassóban két menekülő rabot

Brassóból jelentik: Vakmerő fegyvercsővés történt az elmúlt napon Brassóban. A brassói ügyészség fogházában töltötték büntetésüket János Ferenc és Kagina János nevű hosszabb büntetésre ítélt fegyencek. Napi sértájuk alkalmával kiismerték a fogház tervrajzát, tudomást szereztek arról is, hogy az örök bizonyos időpontban a fogháznak melyik helyén tartózkodnak. Szökési tervüket, amelyre, mint kiderült, régóta készültek, az elmúlt éjszaka hajtották végre. Átmásztak a fogház magas kerítésén, miközben János Ferenc eltörte a lábát. Társa hátára vette a szerencsétlenül járt fegyencet és vele együtt igyekezett menekülni. Az őrség egyik tagja észrevette a menekülőket és utánuk lött. A lövések közül az egyik Kagina Jánost csipőjén találta el. Mindkettőjüket beszállították a fogház kórházába.

CORSO, nyitott tető. 3, 5, 7.15, 9.30 órákor

Ma utoljára:

„Adrienne Lecouvreur“

Főszerepben: Yvonne Printemps

Híradó.

Megnyitlak
CARMEN-SYLVÁN
az O.R.T. VILLÁK

Szobaelőjegyzések:

ORT. Organizația Romana de Turism s. a. r.

utazási irodánál:

ARAD, Str. Maresal Avereseu 2.
BUOURESTI, Cal. Victoriei 70., Et. I.,
valamint az ORT. villáknál CARMEN-SYLVÁN.

SPORT KÖZLÖNY

Végleges:

Augusztus 20-án sorsolják ki a kerületi bajnokság mérkőzéseit

Nem történt még döntés, hogy egy vagy két csoportban játszanak-e

Az alkerületi sportszövetség keddi ülésén került volna sor a kerületi bajnokság 1939-40 évi fordulójával kapcsolatosan az őszi mérkőzések sorsolására. Mint már annyiszor, a sorsolás ezúttal is elmaradt, miután az egyesületek még mindig nem tettek eleget fizetési kötelezettségeiknek és a szövetség oly értelmű döntést hozott, hogy a sorsolást visszavonhatatlanul augusztus 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor ejti meg, amely időpontig az egyesületek a szövetségi illetékeket okvetlenül befizetni tartoznak. Határozatilag kimondták azt is, hogy a bajnokság augusztus 27-én kezdődik.

Ezután vita fejlődött ki akörül, hogy milyen legyen a kerületi bajnokság csoportbeosztása. Egyes disztrikttagok amellett foglaltak állást, hogy a bajnokságot egy csoportban bonyolítsák le, mások viszont azt hangoztatták, hogy külön első és külön másodosztályt tartssanak fenn. Az előbbiek azzal indokolták tervezetüket, hogy a

másodosztályban mindössze négy egyesület maradna és ha az egyesületeknek egész őszi idényben mindössze három bajnoki mérkőzésük volna, ugy program hiány következtében halálra lennének ítélve.

A terv szerint most egy csoportban, 16 résztvevővel bonyolítanák le a bajnokságot, de már most határozatilag kimondták, hogy jövőre az utolsó hat csapat a másodosztályba kerül. A második terv szerint 12 csapat lenne az első, a többiek pedig a másodosztályban és jövőre három csapat esne ki az elsőosztályból, a másodosztályu bajnok pedig bekerülne az elsőosztályba.

A disztrikt végül is úgy határozott, hogy az elsőosztályu egyesületek megbizottait augusztus 15-ére egybehívja és meghallgatja véleményüket a bajnokság összeállítására vonatkozóan. Az egyesületi megbizottak meghallgatása után fogja a disztrikt a vonatkozó határozatot meghozni.

Új irányelvek a magyar válogatott labdarúgó-csapat testi és lelki előkészítésére

Budapest. Gidófalvy Pál dr., az MLSz kormánybiztosa, mint ismeretes, az MLSz szövetségi kapitányává Vitéz Ginzery Dénest nevezte ki, aki jövő működésének elveiről a következőket mondotta:

1. Minden válogatott mérkőzés előtt 4-5 válogatott edzést kell tartani.
2. A válogatott játékosok követő vasárnapon ne legyenek rangadó mérkőzések. Itt tehát bizonyos értelemben tervsorsolásra van szükség.
3. Az a professzionista válogatott játékos, aki válogatott edzésen, vagy mérkőzésen sérülést szenved, mindaddig míg felgyógyul, a teljes fizetésén kívül, a rápénzeket is kapja meg, a betegség alatt csapata által elért győzelmekért, vagy eldöntetlenekért.
4. Válogatott mérkőzések után egyes játékosok jogja van a szövetségi kapitánynak megvonni a rápénzt, másoknak pedig felemelni, — belátása szerint.
5. Minden válogatott mérkőzés előtti szerda

estétől kezdve a válogatott csapat edzőtáborba száll. A polgári foglalkozású játékosok (ha nem tudnak szabadságot kapni) onnan járnak be munkahelyükre, de utána kötelesek azonnal oda visszatérni.

6. A válogatott játékosokat két kategóriába sorozom: 1. A tényleges válogatottak. 2. A csikókeret tagjai. Lehetőleg mindkét kategória részére ugyanarra a napra kell mérkőzésről gondoskodni.

7. Minden magyar válogatott csapat (tehát a főiskolai, az amatőr, MOVE, stb.) szövetségi edző hatáskörébe és keze alá kerül. Természetesen az illetékes alszövetség, vagy csoport kapitányával teljes összhangban kell dolgozniuk.

8. Fegyelmezetlenség esetén a játékos, a vezető, sőt az egész klub is büntethető, még pedig hosszabb-rövidebb kizárással.

9. A válogatott mérkőzések száma évenként legfeljebb 4, esetleg 5 lehet. Ez a 4-5 azonban legyen komoly ellenfél.

Készül az AMTE (AMEFA) az őszi idényre

A nemzeti bajnokság őszi fordulója — mint ismeretes — augusztus 27-én veszi kezdetét és az első fordulóban Aradon az AMTE (AMEFA) — Venus mérkőzés kerül lebonyolításra. A piros-feketék tehát igen komoly előkészületeket folytatnak, miután mindössze két hét áll még rendelkezésükre, hogy az első bajnoki mérkőzésen már felkészülten állhassanak ki. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor az AMTE (AMEFA) pályán a piros-feketék az ATE (SGA) ellen játszanak barátságos mérkőzést, augusztus 20-án pedig valószínűleg valamely vidéki B) ligás egyesület meghívását fogadják el.

O Megszakadtak a tárgyalások az Arad FC ügyében. Amint azt az elmúlt héten közöltük több aradi sportember bevonásával tárgyalások indultak meg a Gloria és az AMTE (AMEFA) fuzója, illetve egy új alakulat: az Arad FC életrehívása érdekében. A lelkes sportemberek felkarolták ezt a szép eszmét, amely Arad labdarúgósportjának hatalmas fejlődési lehetőségét adott volna, azonban a szövetség szabályai nem adnak módot arra, hogy a tranzakció keresztülvihető legyen. Ilyenformán — sajnálatlaltal — az eszme életrehívói kénytelenek voltak a tárgyalásokat megszakítani. Mindazonáltal egy új, életerős alakulat létesítésének ötletét nem vetették el illetékes helyen teljesen, hanem majd amint mód adódik visszatérnek az Arad FC tervére.

O Aradi játékosok a NAC (CAO) csapatában. Az elmúlt napokban Aradon járt Rónay Ferenc, az egykor oly népszerű aradi „Roncsa”, aki a NAC (CAO) nevében játékosok megszerzésére kezelt tárgyalásokat. A nagyváradi zöldfehérek ugyanis Juhász eladása következtében jelentős összeghez jutottak és most több fiatal játékosal egészítik ki csapatukat. Két másvárosbeli fiatal játékos mellett a NAC (CAO) Aradról megszerezte Farkas III-át, az Egyetértés (Intelegera) allround játékosát, valamint Müllert, az ATE (SGA) hátvédjét, de tárgyalások folynak Madácsnak, az Unirea tehetséges csatárának átengedésére vonatkozóan is.

A bucaresti-i csapatok közül a Sp. Studentesc együttese szombat—vasárnap Brassóban vendégszerpelt: elsőnapon az Astrával, másodnapon az ACFRe-el mérkőzik. Itt írjuk meg hogy a Rapid csapata vasárnap Focsaniban vendégszerpelt barátságos mérkőzés keretében.

Zsigmond Márta, ismert aradi fiatal uszónő Nagyváradon vendégszerpelt és az ottani kerületi uszóbajnoki versenyen a 100 méteres melluszásban 1 p. 52.4 mp.-es idővel győzött.

Pop Vasile volt kolozsvári futballista sok nort elfert átigazolási ügye befejezést nyert: az átigazolási bizottság tegnapi ülésén úgy határozott, hogy a játékos az UDR részére szabályszerűen leigazolta.

Több játékvezetőt léptettek elő federál-bírókká akik közül az ismeretebbek a következők: Pity Kröner, Vuia, Iean Pötrescu Rusu Gabriel dr., Ionescu Tope és Ritter Béla.

O A stockholmi nemzetközi teniszbajnokságokon von Cramm yereséget szenvedett A férfi egyes döntőjében Schröder győzte le 4:6. 1:6. 6:3. 6:2. 6:4 arányban. A férfipáros döntőjében 1. Schröder—Lesueur. 2. Cramm—Colbransson. döntő 6:3. 6:2. 6:4

O Megfigyelőt küld a szövetség a magyar—lengyel mérkőzésre. Szeptember 24-én illetve október 22-én a román válogatott csapat, mint ismeretes, Lengyelország, illetve Magyarország válogatottja ellen játszik. A szövetség elhatározta, hogy a válogatott mindkét ellenfelét megfigyelési és ennél jobb alkalom nem kínálkozik, mint az augusztus 27-iki varsói magyar—lengyel mérkőzés. A szövetség tehát megfigyelőt küld a varsói mérkőzésre, akinek személyét azonban még nem jelölték ki.

Férfigyengeség

kezelendő az „OKASA” hormonos készítménnyel Dr. Lahusen utasítása szerint.

Kisdobozt 350 leiért, nagy dobozt 650 leiért küld vidékre postautalvány ellenében Dr. Const. Guet Bucuresti, Calea Victoriei 33. (Palatul Frascatti.) Kivánságra kimerítő, gazdagon illusztrált brosurát küld díjmentesen, zárt borítékban, minden felnőtt személynek „Nifar” S. a. r. Serviciul Stiintific Bucuresti, Str. Maria Rosetti No. 47.

A Freidorf csapata vendégszerpelt vasárnap Ujaradon

A Titanus a közelmúltban Temesváron vendégszerpelt és a Freidorf csapatával mérkőzött. Most kerül sor a revansmérkőzésre: vasárnap a Freidorf csapata Ujaradra rándul, hogy összemérje erejét a Titanussal. Hir szerint a Freidorf csapata ifjúsági együttesét is elhozza, amely a Titanus ifjúsági csapatával méri össze erejét.

O Vasárnap és kedden játszanak a törpék. A törpe-bajnokságban vasárnap és kedden bonyolítják le a bajnoki fordulókat a következő műsorral: Vasárnap: Gloria-pálya: 8.30: Gloria—Olimpia. 9.45: Transilvania—Hakoah. 11.00: Crisana—Banatul. AAC (CAA) pálya: 8.30: AAC (CAA)—AMTE (AMEFA). 11.00: Unirea—ATE (SGA). kedden: Gloria-pálya: 17.30: ATE (SGA)—Crisana. 18.45: Transilvania—Gloria AAC (CAA) pálya: 17.30: Unirea—Olimpia. 18.45: Hakoah—AAC (CAA). AMTE (AMEFA) pálya: 17.30: AMTE (AMEFA)—Banatul.

O Aachenben a német—holland női atletikai viadalt a németek 62:30 pontarányval nyerték meg. A holland versenyzők közül mindössze a 100 m. síkfutásban győzött Koen 12.1 mp.-el, a többi számot a németek nyerték.

O Megkezdődtek a brassói ifjúsági mérkőzések. A brassói ifjúsági edzőtáborban bajnokságot játszanak az egyes városbeli játékosokból összeállított csapatok. Tegnap kezdődtek meg a küzdelmek és ezek során Arad fiataljai Kolozsvár csapatát ellen 0:0 arányban döntetlenül mérkőztek. A többi eredmények: Bucuresti A)—Nagyvázban 4:2 Bucuresti B)—Iasi 2:0. Nagyvárad—Braila 4:1.

Kivetette a Maros a vízbefult egykori orosz hadifogoly holttestét

Jelentettük néhány nappal ezelőtt, hogy Topcsenkov Sidor 54 éves volt orosz hadifogoly a Marosban való fürdés közben a folyóban lelta halálát. Többen látták, amikor a víz alá merült, de nem tudtak segíteni a szerencsétlen napszámoson. Topcsenkov holttestét ma vetette ki a folyó és megállapították az orvosok, hogy halálát szívzselhűdés okozta, ami bizonyára a hideg vízből érte.

Topcsenkov már egészen bele élte magát az itteni életbe és soha sem szándékozott hazamenni Oroszországba, ahonnan a nagy háboru sodorta a nagy messzeségbe. A tragikus sorsu hadifogoly temetési engedélyt az ügyészség megadta.

Jelentették még a mai napon az ügyészségnek, hogy Zádorlakon a Marosba fulladt Rabininger Antal 19 éves legény holttestét kifogták a folyóból. Miután itt sem forog fenn büntény, a temetési engedélyt megadták.

A Fekete-tengerre utazók figyelmébe

Constantia:

Palace-szálloda

modern tüzeme. Teljes komfort, hideg-meleg folyóvíz, közvetlen tengerre nyíló szobák balkonnal.

Mamaia, Eforia közvetlen közelben. — OLCSÓ ARAK!

Figyelmetkeltő ujitásokat alkalmazott a városvezetőség az illetékügyi szabályrendeleten

Kibővítették a községi illetékek alkalmazásáról szóló szabályzatot

Az érvényben levő illeték-szabályzat kibővítésére a városvezetőség határozatot bocsátott ki, amely a következőket tartalmazza:

Hivatkozással Temes-tartomány 29845—1939. július 23. sz. és keltetési rendelete, a mellével engedélyezve visszazármatatja 16047—1939. számú határozatunkat a községi adók és illetékek kivetéséről és megállapításáról szóló szabályrendelet módosításáról amit 4369 számú határozatunkkal jóváhagytunk és az 1939. évi 15-ös számú városi hivatalos közlönyben közzétettünk.

valamint hivatkozással a közigazgatási törvény 167-ik szakaszára, amelynek értelmében a községek felhatalmaztatnak, hogy szabályrendelettel különözö illetékeket vezessenek be szolgálataiknak a község által magáncélra történő igénybevételére.

a közigazgatási törvény 15-ik és 194-ik szakaszában biztosított jog alapján

elhatározzuk:

I. A községi adók és illetékek megállapításáról és kirovásáról szóló szabályzatba a 286-ik szakasz után 286. a) számmal ellátva új szakasz kftattatik a következőkkel:

Vizsgálatok, szakértői vélemények okmányról készitendő másolatok illetéke. A nyomtatvány ára. a) Körülmények kivizsgálásáért, hivatali megállapításokért és mindennemű szakértői vizsgálatért, amit a város magánosok kérelmére rendel el, előzetesen 200 lei illeték fizetendő.

b) Bizonylat kibocsátásokról, vagy iratokról készitett másolatok kibocsátásánál az alant felsorolt módon fizetendő előzetes illeték, egyseges nyugta típus alapján, amit a városvezetőség bocsát ki: 1. Ha valamely bizonylatot helyszíni vizsgálat szükséges, az illeték 200 lei. 2. a kataszteri hivatal különözö terveinek megvizsgálásához, ami egyes tulajdonokat érdekel, az illeték 50 lei. 3. Helyrajzi tervekkel kapcsolatos munkálatoknál 50 lei. 4. Ha ehhez helyszíni vizsgálat is szükséges, 200 lei. 5. Városi tervekről készitett hiteles másolatok kibocsátásánál (beépítetlen terület), az illeték 200 lei.

c) Parcellázási terveknek különözö vizsgáltság által történő megvizsgálásánál, helyszínen történő ellenörzésénél, az egész parcellázott terület után az illeték négyzetméterenként 0.50 lei.

d) A műszaki szolgálatnak helyszíni vizsgálattal történő költségeinek fedezésére nyomtatvány térítés, stb. címén, a járdának és kocsiutnak építkezési anyaggal való elfoglalását célozó kérvény esetén, valamint a munkálatok elvégzése alkalmával a járda ellenörzésére vonatkozó munkálat térítésénél előzetesen 300 lei ille-

ték fizetendő, aminek igazolására a város nyugtát ad.

A felhasznált nyomtatványok megtérítése címén (önköltségi ár) a következő díjakat számítják a jövőben: Városi bizonylatnál 5 lei, szülletési bizonylatnál 6 lei, házasság szó- vagy írásbeli bejelentésénél 1—5 lei, hirdetések elrendeléséről szóló jegyzőkönyvénél 5 lei, házassági hirdetésményénél 4 lei, fellebbezés visszavonásáról szóló nyilatkozatnál 4 lei, házassági hozzájárulásnál 5 lei, házasság igazolásáról szóló eljárásnál 4 lei, házasság felbontásáról szóló igazolási eljárásnál 4 lei, halálozást igazoló iratnál 4 lei, halálozás irásbeli bejelentésénél 5 lei, halálozási bulletin 6 lei, halálozás feltüntetése valamely anyakönyvi kivonaton 4 lei, vallásváltotatási jegyzőkönyv 5 lei, vallásváltotatás igazolása 4 lei, vallásváltotatás közlése 4 lei, vallásváltotatásról szóló nyilatkozatra való visszatérés 5 lei.

A népesedési hivatalnál a következő illetékeket vételezik be: I. és II. modelj nyomtatványon történő bejegyzés egyenként 2 lei, érkezéseket és távozásokat jelentő 8-as számú modeljénél 2 lei, 11-es számú modelen történő igazolás 2 lei, 5-ös modelj tájékozoó lap 5 lei.

Könyveléségi illetékek: Nyugdíjoknyv 10 lei, munkakönyv 10 lei, vándorkereskedők igazoló könyvének 20 lei.

Az állategészségügyi szolgálat a tulajdonig, eladás és egészségi állapotról szóló bizonylatokért 2 leit vételez be.

A megállapítási hivatal az adózók évi vallomásaért 3 leit számít.

A választói névjegyzéket nyilvántartó hivatal szavazéigazolványokért 10 leit számít.

Fenti illetékeket 50 leinél nagyobb összeg esetén nyugta ellenében, 50 leinél kisebb összegeknél pedig városi bélyeg terovása ellenében kötelesek lefizetni az érdekeltek a magánosok által benyújtott kérések, vagy a tulajdonképpeni irat után.

Olyan kérések, amelyek nélkülözök az itt felsorolt illetékek terovását bizonyító bélyeget vagy nyugtát, nem nvernek elintézését. Az a tisztviselő, aki ilyen iratot elintézt, anvagilag felelős és fegyelmi után is felelősségre vonják ezen mulasztásért.

II. Jelen határozatot kifüggesztés után a Temes-tartományi helytartóság elé terjesztjük jóváhagyás végett, majd a határozat közzétételük a város hivatalos lapjában azzal, hogy kiegészítők részévé válik a községi illetékek kirovásáról és megállapításáról szóló szabályrendeletnek.

Az érdekes módosításokat tartalmazó határozat, amelyet most hoztak nyilvánosságra, augusztus 2-áról kelt.

LECHNERNÉL
BUDAPEST, IV. Váci-ucca 8.

A kolozsdoboka-köri unitárius egyházkör közgyűlése

Nagyenved. Hétfőn tartotta meg a kolozsdobokai unitárius lelkészkör évi rendes közgyűlését Nagyenveden a tagok és vendégek élénk érdeklődése mellett. Reggel fél 9 órakor a közgyűlést lelkészköri értekezlet előzte meg, amelyen Benczedy Pál vallásnár elnököl s a lelkészkarnek és az egyháznak több alkalmi kérdését tárgyalták meg. Ezután következett a köri közgyűlés, amelyen Barabás Miklós esperes, egyházi elnök elnököl. Mintán Abrudbányay Ede dr. felügyelő-gondnok nem jelenhetett meg a közgyűlésen, világi elnöknek a gyűlés Pálffy Lászlót, a kolozsvári egyházközség tevékeny főgondnokát kérte fel. A gyűlés megalkulása és más formai teendők elvégzése után istentisztelet következett, mely alkalommal az énekvezéri teendőket Benczédi Márton szovátai kántor-tanító teljesítette, Komjátszeghi Géza bihari lelkész imája után az egész hallgatóságot magával ragadó beszédet Erdő János kolozsvári lelkész mondotta, a válasz nélkül maradt imádságról. Istentisztelet után Barabás Miklós esperes tartotta meg az egyházkör minden lényeges ügyére kiterjedő esperesi jelentését s abban nagyszabású munkatervét is körvonalazta. A bizottságok jelentéseinek sorában a nevelésügyi bizottság a szörványgondozásról és a véleményezésre leadott tárgyakról számolt be. Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés Gál Kelemen dr. felügyelő-gondnoknak tiszttségéről való lemondását. Dr. Gál Kelemen hosszú éveken át töltötte be ezt a tisztséget s ebben is, mint minden más munkakörében, lelkiismeretes munkaterményeit és emléket hagyta hátra. A délutáni órákig elnyuló tárgyalás alatt komolyan megbeszéltek az idetartozó egyházi ügyeket, melyek közül talán a legégetőbb kérdés a szörvány ügy s örömmel állapíthatta meg a hallgatóság, hogy lelkes gárda működik a lelkek építése és megtartása érdekében.

A közgyűlésen Barabás Miklós esperest egyházköri tagnak, Komjátszeghi Géza lelkészt főbizottsági tagnak választották.

A szovjet földalatti flottabázisa

Moszkvai jelentés szerint a stratégiai szempontból rendkívül fontos Kola-félszigeten, ahol az utóbbi években jelentős flottabázist építettek ki. Kantalahti város közelében a Niva-folyón földalatti vízűvet épített a Szovjet. A folyóvizet egy 2700 méter hosszú alaguton át vezetik majd a turbinákhoz és a négy turbina egyenként 37500 KW erősséggel dolgozza fel a vizet. A vízi erőmű 75 méter mélységben kerül elhelyezésre és innen egy másik alaguton folyik majd a víz a Fehér-tengerbe.

Nem veszíti el állampolgárságát

az, aki utlevéllel tartózkodik külföldön

Bucuresti. A „Timpul” magyarázatot füiz az ujonnan kibocsátott állampolgársági törvényhez. Az új állampolgársági törvény egyik szakasza tudvalevőleg arról intézkedik, hogy a külföldre távozott egyének miként veszthetik el állampolgárságukat. A „Timpul” erre vonatkozólag a következőket írja:

Az új törvény 41-ik szakaszának 2-ik bekezdése foglalkozik azoknak a helyzetével, kik külföldre utaztak, vagy utaznak törvényes utlevéllel a hadkiegészítő parancsnokság bizonyítványa alapján. Ezeknek a katonai törvények világosan előírják azokat a kötelezettségeket, amelyek minden külföldi állampolgár számára fennállanak. A jelenlegi állampolgársági törvény 41-ik szakasza azonban

csupán azokra nézve mondja ki a megtorlást, akik „tilos és család módon” hagyják el az országot, tehát utlevél nélkül, törvényes engedély nélkül lépik át a határt, valamint azokra nézve, akik család módon kiállított utlevél alapján utaznak el, amely utlevelet törvénytelen, vagy hamis okmányok alapján szereztek meg.

Hasonlóképpen elvesztik az állampolgárságukat azok, akik elhagyják az országot, hogy magukat kivonják a katonai szolgálat teljesítésére, vagy a nemzet-

védelemmel kapcsolatos bármely kötelezettségük teljesítése alól”, tehát azok, akik azszal a világos és határozott céllal hagyták el az országot, hogy magukat katonai kötelezettségük alól kivonják. A törvényhozó egy percig sem gondol arra, hogy azokkal szemben alkalmazza a megtorlást, akik törvényesen utlevéllel, saját ügyeik elintézésére végezték külföldre és ott valamely esemény meglepte őket. A törvény szakasza világosan intézkedik. Ennélfogva azok, akik törvényesen utaznak el, azokat semmi sem gátolja abban, hogy külföldi ügyeiket zavartalanul rendezzék és teendőiket folytassák.

Az új állampolgársági törvény 28-ik szakasza megállapítja, hogy román származásának az tekintendő, ha a szülők egyike román etnikai származású. Minthogy eddig semmiféle törvény a román származás fogalmát nem határozta meg.

ez az első törvényes definíciója a román etnikai származásnak.

A bucarestii városházán eddig kilencezer kérvény érkezett be azok részéről, akik pótlólag kérik, hogy vegyék fel őket az állampolgársági névjegyzékbe.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Pénzügyminisztériumi utasítás a vámokhoz a buza kivitel lebonyolításáról

Németországba, Olaszországba, Cseh-Morvaországba, Lengyel- és Törökországba, Bulgáriába, Magyarországra és jugoszláviába csakis előzetes engedély alapján történhetik a buza export

A pénzügyminisztérium elküldötte utasításait a vámhatóságokhoz a buza kivitel gyakorlati végrehajtásáról. Eszerint a 70 kilós, 6 százalékos és ennél jobbminőségű buza kiviteléhez, a valutáris megszorításokat mel-
lőző országokba, vagy ahol a megszorítások ellenére a vételár szabad- és erős devizákban egyenlít ki, a kivitelhez nem szükséges előzetes engedély. Ebben a csoportba tartoznak: a) Valutamegszorítás és kliring-egyezmény nélküli országok, úgymint: Franciaország, az északi államok, a balti államok, Spanyolország és Portugália, Szíria, Egyiptom, Palesztina, valamint az oceánparti országok; b) Valutáris megszorítás nélküli országok, kli-

ring-egyezménnyel: Anglia, Belgium, Németalföld és Svájc; c) Valutáris megszorításokkal működő országok, amelyek részben szabad devizával eszközlik a fizetést, mint például Görögország, valamint ide tartoznak a valutáris megszorításokkal dolgozó országok, amelyek kliringben fizetnek: Németország, Olaszország, Cseh-Morva protektorátus, Magyarország, Lengyelország, Törökország, Bulgária és Jugoszlávia. Ebben a vonatkozásban előzetes engedély szükséges.

A 70 kilónál könnyebb fajsúlyú és 6 százaléknál több idegen anyagot tartalmazó buzát csakis előzetes engedély alapján lehet külföldre szállítani.

Megtiltják a jobb minőségű búzák őrlését az export érdekében

Bucuresti. A kormány gazdasági bizottsága Calinescu miniszterelnök elnöklésével hétfőn délután ülést tartott, amelyen Buiu nemzeti gazdasági miniszter beszámolt a buzaértékesítés helyzetéről, valamint azokról az intervenció vásárlásokról, amelyeket a Szövetkezeti Intézet végez az egész országban. Tekintettel arra, hogy Oltenia déli részében gyengébb minőségű volt a buzatermés, a gazdasági bizottság úgy határozott, hogy ezen a vidéken a szövetkezetek a 70 kilónál kisebb fajsúlyú búzát is vásárolják fel. Ezenél a búzáknál tehát az állam még nagyobb áldozatokat hoz annak érdekében, hogy a gazdák kiifizetődő árat kapjanak a terményükért. Erre való tekintettel, valamint a termelők érdekében is a kormány azt fogja kö-

zeget utján ajánlani a gazdáknak, hogy a búzát, mielőtt piacra viszik, tisztítsák meg jól az idegen szemektől, mert így jobb árat érhetnek el érte. A külföldi piacok minőségi igényeire való tekintettel a kormány intézkedni fog, hogy a kiválóbb minőségű búzát ne lehessen többé belföldön megörölni. Ezen a réven akarja biztosítani a kormány azokat a buzamennyiségeket, amelyeket már leköött kiviteli célokra és megakadályozni a külföldre szánt készletek csökkenését. A gazdasági bizottság ezután tudomásul vette a Sinajában folyó román-magyar gazdasági tárgyalásokra vonatkozó jelentést, végül pedig elhatározta, hogy a szeptember második és 12-ike közötti lebergi keleti vásáron Románia is hivatalosan képviselteti magát.

Csütörtökön megindul a vasúti forgalom a halmi-sziget-visó-völgyi vonalon

Az új menetrend

Csütörtöktől, augusztus 10-től kezdve ismét megnyílik a közlekedés a halmi-szigeti-visó-völgyei peage-vonalon.

A 401. számú Bucuresti-Halmi gyorsvonal menetrendje Szigetig meghosszabbodik és a következőképpen alakul: indulás Bucurestiből 19.55, érkezés Halmiba 14.11, indulás Halmiból 14.16, érkezés Szigetre 16.17 órákor.

A 402. számú gyorsvonal Szigetről 11 órákor indul, Halmiba 12.59-kor érkezik, továbbindul 13.01 órákor és Bucurestibe érkezik 8.10 órákor.

A főzelék- és zöldségfélék termelésének egységesítése

Az „Argus” kimerítő cikkben foglalkozik a romániai zöldség- és főzeléktermelés fokozásával, amit a lakosság megnagyobbodott táplálkozási igényei idéztek elő. A főzelék- és zöldségfélékkel bevetett területek kiterjedése évről-évre emelkedik, éppen úgy szaporodnak a melegágyak és üvegházak. A zöldség- és főzelékfélék termelésében eddig a bolgár kertészek vezettek, akiknek száma 1929-ben 4940 volt, 1939-ben azonban 490-re esett, miután sokaktól megvonták a tartózkodási engedélyt.

Miután a zöldség- és főzelékfélék termelésében nem mutatkozik rendszer és egység, a földművelésügyi minisztérium terveit dolgozta ki, amely a főzelék- és zöldségfélék termelésének egységesítését és rendszeresítését célozza. Ebből a célból először is minden gazdasági körzetnél úgynevezett mintagazdaságot és a főzelék- és zöldségfélék termelésének oktatását célzó gazdasági iskolát állítanak fel. Az ország minden részében számolnak a talaj adottságával és azokat a zöldség- és főzelékfélék termesztését mozdítják elő,

amelyekre nézve a talaj a legalkalmasabb. Hasonló intézkedéseket kíván foganatosítani a minisztérium a disznóvénnyek és virágok termesztésének terén is. A zöldség- és főzelékfélék, valamint a disznóvénnyek és virágok értékesítésére nézve a minisztérium állandóan hasznos felvilágosításokkal kíván szolgálni a termelőknek, különösen ami a főzelék-konzervek készítését, a kényes főzelékek elszállítását, télre való elraktározását illeti.

= **Bélyegilleték-kedvezményben részesülnek az áru-váltók.** Bucurestiből jelentik: Az „Argus” jelentése szerint a bélyegtvörvény április 1-i módosításával az áruváltók a 14. szakasz 4. pontja értelmében ötven százalékos bélyegilleték-kedvezményben részesülnek. Így ezek a váltók, ha lejártauk kisebb hat hónapnál, 0.10 százalékos illetéket fizetnek ha több hat hónapnál, 0.20 százalékos.

= **A VIII-ik plovdiv-i vásárt 1940. április 29-május 12-ike között tartják.** A vásár hű kifejezője lesz Bulgária gazdasági életének, de résztvesznek külföldi iparvállalatok is, különösen a gép-, gépalkatrész, technikai eszközök gépkocsi, kerékpár szakmából. A vásár rendezősege készséggel megad minden felvilágosítást a részvétel feltételeire vonatkozólag.

Maros-tartomány

15 milliós költségvetéssel széktartósági palotát épít Gyulafehérváron

Bucuresti. A legfőbb műszaki tanács több jelentős erdélyi építkezési közmunka tervét bírálta fölül legutóbbi ülésében. A tervek egy részét a tanács jóvá is hagyta. Így például jóváhagyták a Marostartomány széktartósági palotájának építési terveit. A palota Gyulafehérváron épül meg és 15 millió leibe fog kerülni. A marostartományi közigazgatási palota kibővítési munkálatainak tervét a legfőbb műszaki tanács visszaküldötte átdolgozás végett. Engedélyezte a tanács a resicai és bozovicsi járásban tervezett új telefonvonalak építési terveit. A resicai vonalak egymillió 640 ezer, a bozovicsi vonalak 920 ezer leibe kerülnek. A kisküküllőmegyei Borzás község elemi iskola építési tervét jóváhagyták. Hasonlóképpen jóváhagyta a tanács a brassói Gácsmajor és Hátulso uccák kövezési munkálatait 9 millió 950 ezer leies költségvetéssel. A szebenmegyei Resináron tervezett múmalom építését 1 millió 628.386 lei költségvetéssel engedélyezték ugyan, de a berendezésére vonatkozó terveket a műszaki tanács megjegyzései alapján át kell dolgozni. Visszaküldte a tanács a temesvári mérnöki főiskola új szárnyának központi fűtésére vonatkozó bevezetési terveket is, annak ellenőrzésére, hogy megfelelnek-e a közvagyon védelméről szóló törvény 25. szakaszában előírt követelményeknek.

= **Augusztus 15-én kezdődik a vadkacsa és a fűrjavadászat.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatósága közölte, hogy egyes lapok híradásával ellentétben a vadkacsavadászat nem augusztus 13-án, hanem augusztus 15-én kezdődhet, a vadászenedély közleményével egyértelműen. A fűrjavadászat ugyancsak augusztus 15-től kezdődhet.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Római jelentés szerint a Como tó vize hat hét alatt névszer öntötte el a környéket. Treviso környékén a termés sokat szenvedett az esőzések következtében.

A bucurestii tőzsde változatlanul lankha, az árfolyamok nem változtak lényegesen.

Az aradi IX. erdészeti kerület augusztus tízezer nyolcadikán nagyszabású árlejtést tart különböző anyagok beszerzésére.

Mitita Constantinescu pénzügyminiszter a Banca Nationala kormányzója augusztus huszadikáig beszüntette a kihallgatásokat.

A mezőgazdasági vezérigazgatóság annak lehetőségét tanulmányozza, hogy az elkövetkező mezőgazdasági idénytől kezdődőleg nem engedélyezi 73 kilónál könnyebb fajsúlyú buza vétését.

A földművelésügyi minisztériumhoz tervek készülnek a csemegezőlő kivitelének fejlesztésére.

Az olasz kormányhatóságok intézkedésére Ahessziniában hatalmas gyapotfőnöda épül.

Nagy eseménytelenség uralja a belsődi gyarmatáru piacot. A szükségletek fedezése vontatottan történik.

ARAD ÉS VIDÉKE FÜSZERKISKERESKEDŐK SZINDIKÁTUSA

ÉRTESETÉS!

Az aradi és aradmegyei kiskereskedők szindikátusának elnöksége ezután tudomására hozza tagjainak, hogy eddig a várossal, a reklámtáblák taxáira vonatkozólag a következő a fűszerkereskedőket érdeklő gyárak egyeztetés meg: Azurol, Franck, Gladys, Schmolli és Zwack-gyárak.

Mivel tudomásunk szerint a város már a hét folyamán megkezdte a reklámtáblák ellenőrzését és fentiek kivételével az összes gyári reklámtáblák után városi tarifa szerinti illetéket vet ki felhívjuk tagjainkat, hogy a más — tehát nem felsorolt gyárak reklámtáblát — amennyiben nem óhajtják az elég magas városi illetéket fizetni, távollítsák el éspedig úgy az utcán kívül, vagy belül található, ilyen táblákat.

ENGEL. s. n. elnök

Legújabb jelentéseink:

Constantában üdül a bolgár kormányelnök

Bucurestiből jelentik: Szerda reggel 8 órakor Bazargicba érkezett Klosselvanoff bolgár miniszterelnök és felesége. A vendégeket Caliacra-megye prefektusa üdvözölte, majd rövid ott tartózkodás után Constantába utaztak, ahol néhány napot töltenek.

Hitler fogalmazásában

Förster körzetvezető kinyilvánítja a „danzigi német lakosság akaratát“

Nyilvános gyűlésen tiltakoznak a szabadvárost veszélyeztető lengyel tervek ellen

Danzigból jelenti a Havas távirati iroda: Csütörtökön este Danzig város főterén nagyszabású gyűlést rendeznek a nemzeti szocialisták és ez alkalommal

tiltakoznak Lengyelországnak Danzigot veszélyeztető fenyegetései ellen és Förster körzetvezető, a híradás szerint, hosszabb beszédet mond, amelyet maga Hitler kancellár fogalmazott meg.

Hivatalos jelentés szerint a gyűlés célja, hogy „kinyilvánítsa a danzigi német lakosság akaratát“

Varsóból jelenti a Pat távirati ügynökség: Valamennyi szerdán megjelent lengyel lap élesen kikel a német sajtó támadásai ellen, ami hamis színben tünteti fel a való helyzetet és Lengyelországnak támadó szándékot tulajdonít.

Páris. Pertinax az Ordre című lapban foglalkozik Rydz-Smigly tábornagy vasárnapi krakkói beszédével és arra a megállapodásra jut, hogy

az angol-francia segélynyújtási egyezmény Lengyelország számára Litvánia katonai megszállásának lehetőségét is biztosította, amennyiben a litván belpolitikai eseményeinek révén Varsót veszély fenyegetné.

A Le Matin szerdai száma a danzigi kérdéssel kapcsolatosan a következőket írja:

„Kedd este jólétesült londoni körök azon

a véleményen voltak, hogy minden remény meg van arra, hogy Danzig ügyét, különösen ami a vámkérdésben való ellentéteket illeti, kedvezően intézik el. A közeli jövőben az érdekeltek közös megbeszélésre gyűlnek össze.“

Danzigból jelentik: King Hall kapitány levelének első sorozata megérkezett Danzigba. Ezzel kapcsolatosan a Danziger Vorposten gúnyos hangon jegyzi meg, hogy a danzigi hitlerista ifjuság egyik vezetőjéhez címzett ilyen levélen a következő címzés volt olvasható: Danzig, Németország.

Berlin. A Nachtausgabe munkatársa Göring vezértábornaggyal folytatott beszélgetést a tábornagy 25 napos németországi utjáról. Göring elmondta, hogy utját Németország nagyfontosságú iparügyi vidékeinek meglátogatására használta fel, hogy ezt a vidéket az ellenséges repülő-támadások elleni védelemben részesíthessék. Főleg arról gondoskodott, hogy a Rajna vidék olyan biztos védelmet kapjon, amilyent csak lehet.

Legyünk nyugodtak továbbra is — mondotta — és bizzunk annak a békének eljövételében, amelyet mi akarunk. De legyünk elhatározva, hogy megvédiük magunkat ha mások sajnálják tőlünk a békét, vagy ha akarki ostobaságot követne el és az egész Európát háborúba taszitaná. Az egész utazásom alatt senki sem beszélt háborúról. Ugyáltszik az illetékesek elszámították magukat Németország ereje tekintetében. Ez vonatkozik elsősorban Lengyel országra és az ottani sovinszta kijelentésekre és sajtótámadásokra.

Bucurestibe látogat Duff Cooper volt angol tengerészeti miniszter

London. Duff Cooper volt angol tengerészeti miniszter, az Evening Standard értesítése szerint rövidesen Bucurestibe utazik. Üfelsége Carol király meghívása folytán.

Tízmillió fontos kölcsönt kap Oroszország angol áruk vásárlására

Londonból jelentik: Halifax külügyminiszter szerdán megbeszélést folytatott a Moszkvából visszatért William Stranggal. Az angol kormány különleges kiküldöttje tájékoztatta a külügyminisztert az angol-francia-orosz tárgyalások jelenlegi helyzetéről.

Az egyik angol lap, a Daily Express jelentése szerint az angol-francia-szovjet szövetség megkötése esetén Anglia Szovjetországgal kereskedelmi szerződést kötne, amelynek értelmében a szovjetkormány 10.000.000 font kölcsönt kap angol áruk vásárlására.

A magyar kormány erélyesen szembeszáll az ország nyugalmát zavaró propagandával

Teleki Pál magyar kormányelnök felszólalása a budapesti képviselőházban

Budapest. A magyar képviselőház mai ülésén beterjesztették a közgazdaság érdekei ellen elkövetett visszaélések hatályosabb megtorlásáról szóló törvényjavaslatot. Utána Varga iparügyi miniszter bejelentette, hogy miután több oldalról felhívták a figyelmét a bányamunkások helyzetére, ezért a képviselőház szünete alatt azt személyesen fogja megvizsgálni. Ezután áttértek az interpellációk meghallgatására.

Az ülésen gróf Teleki Pál miniszterelnök is felszólalt, hogy válaszoljon Rácz Kálmánnak a múltkor interpellációs napon a Magyarország ellenes propagandáról szóló előterjesztésére.

Arra a kérdésre, hogy van-e tudomása, hogy az egész világon erős propaganda folyik Magyarországot ellen, kijelentette, hogy nincs, ezt nem tudja.

Egyes helyeken folyik a propaganda az ország ellen, de ezekkel igyekszik megküzdeni. Minden országnak vannak olyan emigrált állampolgárai, akik saját hazájuk ellen propagandát folytatnak.

Megemlékezett beszédében Lajos Iván Németország ellenes könyvéről is.

Amikor a könyv megjelent, kérte a budapesti német követet, hogy legyen segítségére, hogy hoz-

zájthasson az ügyben szükséges felvilágosításokhoz, amelyek a könyv egyes következtetéseivel szemben állnak. A kérésre választ még nem kapott.

Hogy a könyv olyan nagy port vert fel, azt inkább a mai idők hangulatával és könnyven felizgatható világával tudja magyarázni. Végül kijelentette, hogy ő és kormánya a legérvelesebben fog szembeszállni az ország nyugalmát megzavaró minden propagandával.

Katonai óvintézkedések Belgiumban

Párisból jelentik: A Havas távirati iroda brüsszeli levelezője úgy értesült, hogy a nemzetközi feszültségre való tekintettel a belga katonai hatóságok biztonsági intézkedéseket tettek.

Égei-tengeri köruton a kenti hercegi pár

Athénből jelentik: A kenti herceg és felesége Marina hercegnő Törin gróf és felesége társaságában a legteljesebb inkognitóban szerda délelőtt 1 órakor a „Tisa“ nevű jugoszláv gőzös fedélzetére szálltak és az Égei tengerre körutazásra indultak.

A német kormány fokozza a széntermelést

Berlinből jelentik: Paul Walter, a széntermelés és ujonnan kinevezett kormánybiztosa kijelentette, hogy a bányászokat egyelőre felmentik a katonai, valamint a munkaszolgálat kötelezettségei alól. A német kormány ezen intézkedését úgy tekintik, mint amely arra irányul, hogy a széntermelés mindenképpen növeljék.

Uj kormány Spanyolországban

Madrid. (Rador.) A Havas-ügynökség közli az új spanyol kormány névsorát, amely már meg is jelent a hivatalos lapban. A kormány a következő politikai személyiségekből alakult meg: miniszterelnök Francisco Franco Bahamonde tábornok, miniszterelnök-helyettes és tárcanélküli miniszter Gomez Jordana tábornok, belügyminiszter Ramon Serano Suner, tengerészeti miniszter Suanches, hadügyminiszter Davila tábornok, külügyminiszter Beigobder ezredes, pénzügyminiszter Carraz, iparügyi miniszter Lequerica (Spanyolország volt párisi követe), földművelésügyi miniszter Pablo Gortariz, igazságügyi miniszter Blasco Perez, közoktatásügyi miniszter Ibanez Martin, újépítési miniszter Jague tábornok, sajtó- és propagandaügyi miniszter Jesus Pason.

Megalakult az új holland kormány

Hágából jelentik: Geer miniszterelnök megalakította új kormányát. Az új németalföldi kormányban képviselve van a keresztény unio, a katolikus párt, a szabadelműiek és a demokrata párt. Néhány miniszteri székét szakemberekkel töltenek be. Miniszterelnök és pénzügyminiszter lett Geer, külügyminiszter Kleffe, belügyminiszter van Boyen.

Egységesen szabályozzák országszerte a városok közlekedési rendjét

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időkben sorozatos közlekedési szerencsétlenségek történtek különösen a vidéki városokban és ezért az illetékes ténvezők határozták, hogy a közlekedési rendszert egységesen szabályozzák. Az a terv merült fel, hogy nemzeti közlekedési intézetet létesítsenek, ahol kiképezik a személyzetet a vidéki városok számára.

A modern öt tusa-verseny eredményei

Berlinből jelentik: A modern öt tusa verseny, amelyben négy nemzet vett részt a következő eredménnyel végződött: 1. Lemp német 19 pont, 2. Branfeld német 21 pont, 3. Polgár magyar 38 pont, 4. Haine finn 39 és ötödik Cikarelli olasz 40 ponttal.

A csapatversenyekben 1. Németország 87 pont, 2. Magyarország 136 pont, 3. Olaszország 137 pont és negyedik Finnország 148 ponttal.